

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 11. Pauperes à Mundo spernuntur, dure habentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

47. Quid ais? si fratres tui sunt, quomodo minimos appellas? Imò verò ideo fratres, quia humiles, quia pauperes, quia abjecti. Hos enim maximè ad fraternitatem convocat suam, qui ignoti, & despirabiles sunt. S. Chrysof. hom. 80. Considera, quòd quamvis rex in sede majestatis tantæ, non dedignatur tamen appellare fratres suos, pauperulos suos. Cajetanus hic. Homo, si ex humili generatur, & Deo præstante, ascenderit ad aliquam dignitatem; erubescit generationem suam audire. Et Christus adhuc gloriatur, fratres suos dicendo, sedens in majestate: quia veniens in iudicio gloriæ mutavit voluntatem priorem. Auth. imp. op. hom. 50.

Et hoc vobis signum: invenietis insan-tem pannis involutum. Luc. 2. 12. Quare paupertatem Deus sibi elegit insignum? ut denotaret, quàm pretiosa illi erat paupertas. Quisque assumit sibi pro signo illud, quod magis est cordi, & majori gloriæ. Sylveira hic q. 20.

Supra familiam suam. Luc. 12. 42. Non super familiam Episcopi, super nepotes, consanguineos. Familia Christi sunt pauperes, pupilli, infirmi. Super hos constituitur Prælatas. Stella hic.

Pauperes - introduc huc. Luc. 14. 21. In justificatione mortalium ut plurimum ignobiles peccatores eligere Dei bonitas videtur, & pauperes. Hinc est, quòd ad nuptiale convivium cæci, debiles, claudi, eliguntur, & inopes: quòdque his majus est, etiam introire coguntur. S. Laurent. Just. serm. in solenn. SS. Petri, & Pauli.

Auferte ista hinc. Joan. 2. 16. Cur Dominus columbarum venditores flagellò non percussit. Rupertus l. 3. in Joan. non divites, sed pauperes, huiusmodi oviculas vendere solent. Pauperibus ergo parcit, ut non exturbet columbas, quas vendebant; quas, cum exturbatæ evolassent, ipsi consequi non possent, & aliquando damnò affectu angerentur, & jure deplorarent. Sylveira hic q. 12.

Mendicus erat. Joan. 9. 8. Theophylactus non temerè hoc adnotavit Evangelista, quòd mendicus fuerit; sed ut ostendat infallibilem Domini misericordiam, quæ se ad infirmos usque dimittat; ita ut mendicum summâ diligentia curaret: & ut inde etiam ipsi disceremus, nè contemnamus minimos. apud Sylveira hic.

§. XI.

Pauperes à Mundo spernuntur, dure habentur.

Symbola.

Tollensq; se Angelus Dei &c. Ex. 14. 19. Pharaò luce percussus, fugit, ait *Israelem.* v. 25. Dominus enim pugnat pro eis contra nos. Si virgam illam animatum ferentem Ex. 7. 10. Christi D. figuram, despexit; cur Angelum suspicit, & Dominum in clamat? Isidorus in questionib. in Gen. c. 12. virga serpens facta est: quoniam qui erat Filius Dei ex Deo Patre natus, filius hominis factus est. Vir-

ga projecta humi serpit deformis: at Angelus nube fulgidâ micat, & de throni splendore habetur pro Deo. O quoties vir eruditissimus despicitur! si pannosus. Et habetur hebes Apollo, si fortunâ aspirante nitescat, & habitu externo fulgeat. Naxera in Jos. 17. §. 10.

Percussitque Saul Amalec - & apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladij. - & percipit - quidquid vero vile fuit - hoc demolitum sunt. 1. Reg. 15. 7.

Capilli tui sicut greges caprarum. Cant. 4. 1. - *dentes tui sicut greges tonsurum.* v. 2. Cur non capra, sed oves, referuntur tonsæ? Oves valles, & campos habitant, capræ in montibus vivunt; ergo ab altis nihil præcidit ferrum, ab humilioribus lanam aufert. Certè à capillis caprarum superflua prolixitas præcidenda foret: à dentibus verò cum carne prope sint nudi, nihil auferrî posse videbatur. Et tamen dentes detonsis assimilantur, capilli capitis non detonsis. O nimis verum! à divitibus multa præciderentur utiliter; à pauperibus vel recula non innoxie auferuntur. Naxera in Jos. 11. §. 12.

Lapis - percussit statuum in pedibus. Dan. 2. 34. Non caput aureum, non pectus argenteum, &c. sed pedes fictiles. Hoc nunc ad literam agitur: non est ictus ad caput aureum, magnates; in pedes fictiles, plebeios justitia exercetur. Diez fer. 2. D. 4. Quadr.

Percutiens servum principis. Matth. 26. 51. Cur non extendit Petrus gladium ad principem, magistratus &c. Sed solum pauperculum famulum percudit? Hoc communiter accidit ministris huius Mundi; qui in potentes timent manum mittere, eos etiam in suis criminibus venerantur; pauperes verò, & miseros, opprimunt. Sylveira hic addit.

Homo, qui descendebat ab Jerusalem in Jericho. Luc. 10. 30. Symbolum pauperis. 1. dicit homo quidam. Non eum nominat: quia pauperis nomen nemo scit. Eccl. 13. 29. *pauper locutus est; & dicunt, quis est hic?* 2. *descendebat:* qui enim ad altiora ascendunt, sunt divites; pauperes verò semper descendunt. 3. *ab Jerusalem in Jericho,* à quiete in commutationem: pauper enim non est requies; *in sudore vultus sui vestitur pane suo.* 4. Ex hoc descensu provenit, ut *incidat in latrones:* etiam illud modicum, quod ei residuum est, aufertur; & vix accipit aliquid olei misericordie sine acri vino reprehensionis. &c. Diez fer. 5. D. 2. Quadr.

Mitte Lazarum. Luc. 16. 24. Dives ille adhuc divitis mentem respiciens in ipsis tormentis, videns Abrahamum, & Lazarum: & tamen divitem Abrahamum præterit, & ad Lazari digitum respicit. S. Chrysol. l. 122. adhuc divitem malitia non deserit; adhuc in Lazarum sic crudelis. Id. Ib.

Et puer unus hic. Joan. 6. 9. Sic principum consiliarij, sic proceres, remedia regni, urbium, exercitiis, principi suggerunt de minimorum pauperum reculis; pusillorum panes, & pisciculi, proponuntur. *Oculi ejus in pauperem*

rem respiciunt. Pl. 10. 9. Secundum Hebraeam. Significatur divitum confessus, sive comitia, quibus quid magnum tractant ad regni stabilimentum, & rationem statūs. Sed quid maximè ibi respiciunt? oculi ejus in pauperem respiciunt. Baeza t. 2. l. II. c. 2. §. 20. Nonne alij ibi aderant, qui necessitati opem ferre possent? utique aderant, & quidem quinque millia virorum ut diximus, sed puerum cæteris infirmiore primò locò aggressi sunt. Semper enim partem imbecilliorē appetit rigor, & pauper luere omnia debet; & vel solus, vel primus, subire, si quid poenale, aut molestum, occurrat. Did. Nils. Phoen. Græc. l. 6. c. 4. Remedia pridem nonnullis urbibus data, quid aliud egerunt? quàm ut divites cunctos immunes redderent, miserorum tributa cumlarent. Salviānus l. 4. de gubernatione.

Quò quisque infirmior, prædæ patet. Sunt, qui invicem se devorent, & sua carne pascantur. Minor apud illos esca majoris est. S. Ambros. l. 5. hexam. c. 5. de piscib.

Sic est hodie de justitia, & de ministris illius; sicut de tela aranearum: in qua parvæ muscæ capiuntur, & strangulantur ab ipsis araneis; crassæ autem inde facilè evadunt. Guilielmus Pepinus serm. in fer. 6. D. 3. Quadr. apud Nils. ibidem.

Testimonia ex Veteri.

En famuli tui flagellis cædimur. Ex. 5. 16. Quid Pharaò? *vacatis otio.* v. 17. Miseri! cum tot atterantur laboribus, otiosi audiunt. Lippomanus: vide, quomodo mendacium habetur, quidquid pauperes pro se allegant. Naxera in Jos. 9. §. 20.

Persequimini hostes, & extremos quosque fugientium cædite. Jos. 10. 19. Non multò post *præcepit Josue.* v. 22. *Aperite os spelunca. Jeceruntq; ministri. ut sibi fuerat imperium.* v. 23. Hic ministri executi referuntur imperium; cum ibi non dicantur imperium executi: quia hoc laboriosius, illud facilis: quia ibi contra debiliores, extremosque ferebatur sententia; hic verò in sublimes, & potentes. Naxera in Jos. 10. §. 50.

Judicate egeno, & pupillo; humilem, & pauperem justificate. Pl. 81. 3. Justificatio supponit culpam, & delet præcedentem maculam. Dicat ergo, peccatorem justificare; aut, pauperem eripite. Paupertati justificationem prudenter exoptat: quia scit, apud humanos judices, & tribunalia, pauperem semper, uti peccatorem, damnari; cum dives absolvatur ut justus. Naxera in Jos. 9. §. 20.

Ex Novo, & Patribus.

Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. Matth. 4. 9. Auth. imp. op. hom. 5. in Matth. uni dare non poterat omnia, nisi ab omnibus tolleretur omnia. S. Chrysol. l. 123. ait, Epulonem artificiosâ nuditate vestitum. Cujus nuditate? multorum, quos nudavit; ut vestem sibi texeret. Naxera in Jos. 10. §. 37.

Polyanth, Sacr. Tom. II.

Tollite itaq; ab eo talentum. Matth. 25. 28. Didaçus de Celada sic rem expendit l. in Judith c. 3. v. 2. §. 4. n. 11. quòd Christus D. hic adumbravit, quod est in communi more: à paupere servo jubetur tolli talentum; & dari ei, qui habet decem talenta, diviti. Miseri emunguntur, ut magis pinguefcant divites: habenti dabitur. Sylveira hic addit.

Tunc videns Judas, quòd damnatus esset. Matth. 27. 3. Nondum Christus D. ante Pilatum steterat; nec mortis sententia lata à Præsede; penes quem solum erat vitæ, & mortis jus; & tamen Judas damnatum vidit? scilicet, ut Origenes tr. 31. in Matth. ait: magnam vim habent potentiorum preces, & molimina, contra pauperem, & innocentem; ut judicium vel integerrimum fleant; ut contra fas, & jus, sententiam ferant. *Consummaverunt principes &c.* Pinna in Eccl. 5. Ethol. 62.

Ipsè capit egere. Luc. 15. 14. Cur non jvatur ab ijs, cum quibus consumpsit substantiam? Quia ubi opes, ibi amici. Sylveira hic q. 5.

Abijt, & adhesit. Luc. 15. 15. Ut quisque ex opum copia aestimatur, ita censeri in mortuis potest, quem census defecit. Filium prodigum omnes ij, &cæ, quibuscum facultates suas prodegerat, in pauperie destituerunt: nec pluris fecerunt; quàm si Mundo, & vitâ, excessisset. Did. Nils. Sabb. D. 2. Quadr.

Mitte Lazarum. Luc. 16. 24. Cur non dixit ipsi Abrahæ, qui olim peregrinorum pedibus lavandis aquam offerebat? linguæ ardori stillam præbe. Dives poterit præbere undam, pauper stillam: ergo à divite, non à paupere, petat. Dives de saculi more scit, divites suâ se potentiâ tueri, miserisque ad tributa solvenda cogi: ideo, nè sibi tardet remedium, relinquit divitem, urget pauperem. Naxera in Jos. 21. §. 12.

Qui præbant, increpabant eum. Luc. 18. 39. Auth. Imp. op. hom. 36. Videbant fordidas vestes, & non considerabant conscientie claritatem. Indignum eis videbatur; ut tales homines vociferarent ad eum. Ecce fatua sapientia hominum. Existimabant injuriam pati magnos viros, si à pauperibus honorarentur. apud Sylveira hic. q. 4.

Hominem non habeo. Joan. 5. 7. *offerebant ei paralyticum.* Matth. 9. 2. Verosimile est, paralyticum hunc divitem fuisse: quia multi ipsius obsequio deputati, tum in deferendo, tum in domo aliena diruptò tectò devastandâ; in quo non modicum inquilino damnatum inferebant: sed noverant damnum à paralytico refarciri posse. Alter paralyticus tringinta octo annis ab omnibus derelictus non habebat, qui illum in piscinam mitteret. Petrus Bessius D. 18. Pent. *Hominem non habeo:* quia pauper erat, ut notat Chrysostomus hom. 36. Beda, S. Thom. Aqu. Bonaventura, Sim. Cas. l. 5. c. 27. privatum se fatetur auxiliò humano, & à Valentioribus prævenitur in cura. Sylveira hic.

Adducunt mulierem. Joan. 8. 3. Mundi leges

U u 2

Ieges solis pauperibus lata videntur. Quærit Lyranus: cur non & adulterum adduxerint? qui accusari, & puniri, æquè merebatur, ac adultera. Respondet: fortè adulter erat dives; adultera fortè erat pauperula mulier; quæ non habuit, unde illis satisfaceret. Did. Nis. fer. 6. D. 3. Quadr.

In peccatis natus es totus, & tu doces nos? Joan. 9. 34. Quæ peccata recens natum, & arbitrij impotem, fecerunt? Originale omnes inficit, actuale non tulit ætas: cur ergo in peccatis natum affirmant? natus est cæcus, & pauper: sicque apud omnes inopia, & miseria, audit; ut ijs, velut sceleri, insultent. Naxera in Jos. 9. §. 20.

Et eiecerunt eum foras. Joan. 9. 34. Cur mendicus hic Christi mirabilia prædicans, eiecit de Synagoga? non verò Lazarus. Joan. 11. Lazarus dives, unus è primis: & in Mundo omnis molestia pauperibus infligitur; potentes immunes. Sylveira hic. q. 19.

Scio tribulationem tuam, & paupertatem. Apoc. 2. 9. Semper cum paupertate tribulatio, & persecutio, jungitur: imò ipsa paupertas tribulatio. S. Chrysof. hom. de divite: habet paupertas martyrium suum; & egestas bene tolerata facit martyrium: sed egestas propter Christum; non propter necessitatem. Sylveira hic.

Clamat ante domum tuam nudus, & negligis: & tu sollicitus es, quibus marmoribus pavimenta vestias. Pecuniam pauper querit, & non habet: panem postulat homo; & equus tuus aurum sub dentibus mandit. S. Ambros. lib. de Nabuthe Jezraelita c. 13.

Aliorum divitiæ, eorum, qui in paupertate sunt, tormenta sunt. S. Chrysof. de divite Luc. 16.

§. XII.

Pauperes honora, non sperne, non afflige, cura, juva.

Propter vos egenus factus est. 2. Cor. 8. 9. S. Ambros. in Pl. 118. cum dives pauper factus est, noli tu contemnere plebejum, quia nobilis es; noli despiciere servum, quia potens es; noli pauperem fastidire, quia dominus es. Nunquid nobilior? nunquid potentior? nunquid locupletior Christus est? ille pro te suscepit illa, quæ tu despicias. Admonentur hic divites, & nobiles; non superbire adversus pauperes, & ignobiles: quia simul dicunt Deo, *Pater noster.* S. August. l. 2. de ferm. D. in monte.

An forsân tua te credis habere? res pauperum tibi credita est: etiamsi laboribus iustis; etiamsi hæreditate paternâ, in te pervenerit. Nû putas, non potuisse Deum hanc pecuniam abs te auferre? sed ideo non fecit: quia te dominum esse vult benignitatis erga pauperes. S. Chrysof. hom. 78. in Matth. 24.

Invidiam faciunt, quia aurum erogatur; nec ego hanc invidiam perhorresco. Habeo ærarios: ærarij mei pauperes Christi sunt. Hunc novi congregare thesaurum. Utinam hoc mihi semper crimen ascribatur; quia aurum pau-

peribus erogatur. Quòd si objiciunt, quòd defensionem ab ijs requiram, non nego; sed etiam ambio: habeo defensionem; sed in orationibus pauperum. Cæci illi, claudi, debiles, & senes, robustis bellatoribus fortiores sunt. S. Ambros. orat. in Auxentium de Basilicis tradendis.

Historia Indicæ narrant, apud Peruanos Ingas reges, antequam regnum incant, per dies aliquot laceris indutos vestibus, velut pauperes, & mendicos, per urbem incedere: ut indicent; paupertatem, ac pauperes, sibi cordi esse, & fore. Cornelius in Ecclæ 4. 16.

§. XIII.

Pauperes sunt in bonum divitum.

Unde ememus panes. Joan. 6. 5. Mundus nulli est obligator, quàm pauperibus. Urbes, quas videtis tam amplas, domos, quas inhabitatis tam magnificas; basilicas, quas admiramini tam sumptuosas; sunt opera pauperum: qui lapides eruerunt, advexerunt, calcem parârunt, ligna fiderunt, muros construxerunt. Panem vobis dat rusticus, qui seminat, agrum colit. Aurum, & argentum, soli pauperes effodiunt, in clibanis purgant. S. Chrysof. hom. 34. in 1. Cor. perspicuum est, fieri non posse, ut absque pauperibus constet civitas. Aloysius Juglar. conc. 22. horti Quadrag. Ideo Deus pauperes in hoc Mundo esse permisit, ut omnis homo haberet, quomodo peccata sua redimeret. B. Cæsar. Arelat. hom. 15.

§. XIV.

Pauperum solatia.

Num. 1.

Paupertas Christi. Signum divinitatis.

Eccæ Rex tuus veniet tibi iustus, & Salvator: ipse pauper, & ascendens super asinam, & super pullum filium asinæ. Zach. 9. 9. S. Cyrill. Jerof. Catech. 12. ait. Si Prophetæ solum dixisset: *eccæ Rex tuus veniet tibi iustus, & Salvator;* dubios nos reliquisset: cum multi sint, fuerintque iusti reges, & suorum subditorum sospitatores. Idcirco Prophetam appellat: da nobis signum, quòd alij reges non habeant; da nobis signum proprium regis, cujus regnum annuntias. Respondet vates: *eccæ vobis signum illud speciale: pauper, & ascendens &c.* Did. Nis. D. Palm.

Ubi est, qui natus est Rex Judæorum? Matth. 2. 2. Quâ ratione adducti sunt, ut sibi persuaderent, eum, qui recens natus est, esse & Regem Judæorum, & Redemptorem Mundi, & verum Deum? Rationem dant: *Vidimus enim stellam ejus in Oriente.* Si Deus est, ut ajunt, qui recens natus; quid dicunt, agnoscere se ejus divinitatem, quia stellam ejus viderunt? Nonne facilius eum agnovissent, si plures stellæ, quasi totidem famuli facigeri, illis præluxissent? quàm una sola? Minime: nam hinc